

paneli słonecznych. Następnie trzeba tę energię przesłać, czasem z jednego kontynentu na drugi lub[√]morze, aż do miejsca, w którym[√] będzie wykorzystywana. Do tego potrzebne są elektrownie, które ~~mogą~~ w sposób ciągły dostarczać energię przez dziesiątki lat. Wchodzą więc tutaj w ³środkę ²znaczne ¹grę techniczne, logistyczne oraz[√]finansowe.

√ przez

| 8

- BOLD

┌ musza

- 1/2/3

√ również

Sektor energetyczny jest[√]sektorem strategicznym, bowiem nie możemy się obejść bez energii. Jest niezbędna ona nie tylko do oświetlania, ogrzewania oraz do przewożenia osób i towarów, ale jest także podstawą wszystkich innych sektorów gospodarki - rolnictwa, przemysłu i usług oraz sektora analiz BiR. [√]To z kolei powoduje oczywiście zanieczyszczenie środowiska (powietrza, wody, gleby i klimatu). ~~Trzeba je oczywiście ograniczać.~~ Zapewnienie wysokiej jakości życia wiąże się z dużym zapotrzebowaniem na energię. Sektor ten jest więc istotny.

- TIMES NEW ROMAN √ zarazem

- BOLD - KURSYWA

┌ ┌

- } BOLD, KURSYWA

- }

- } BOLD

- }

- } ┌ 8

- }

┌

Ograniczenia klimatyczne

- ARIAL

Światowej sławy ~~specjaliści~~ obliczyli, że koszt zmian klimatu będzie nadzwyczajnie wysoki, jeśli świat nie poradzi sobie z ~~ograniczeniem~~ emisji gazów cieplarnianych. Dotyczy to bezpośrednio sektora energii, uzależnionego w ponad 70 proc. od paliw kopalnych. W procesie ich spalania wydziela się dwutlenek węgla

┌ eksperci

- CENTROWANIE

| i,

┌ nadmiarem

- KURSYWA ┌ 80

- ARIAL, BOLD

(CO2), najważniejszy gaz powodujący wynik	—	efekt
cieplarniany. Przyszłość europejskiego		
obszaru energetycznego zależy więc od	—	sektora
<u>ograniczenia stosowania paliw kopalnych i</u>	-	KURSYWA
<u>zwiększenia wykorzystywania</u> źródeł	-	BOLD
energii o bardzo $\sqrt{\text{zawartości}}$ węgla.		$\sqrt{\text{niskiej}}$
<u>Europa musi działać razem</u>	-	ARIAL
Państwa europejskie $\sqrt{\text{przywiązywały}}$ ogromną	$\sqrt{\text{zawsze}}$	— duża
wagę do sektora energii. Jego znaczenie		
zaczę li dostrzegać zaraz po drugiej	—	to
wojnie światowej, a wyrazem tego była	—	efektem
wola „użycia środków wojennych na rzecz		
pokoju”, jak ujął to <u>Jean Monnet</u> , jeden z	-	KURSYWA
założycieli zjednoczonej Europy. Węgiel,	-	BOLD
stal i <u>energia atomowa</u> legły u podstaw		
pierwszych traktatów europejskich:		
<u>Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali</u>	-	KURSYWA
(EWWiS), którą wprowadzono do <u>polityk</u>	-	BOLD
europejskich w 1999 r., oraz traktatu	—	2002
<u>EURATOM</u> poświęconego energii atomowej,	-	KURSYWA
<u>wciąż</u> <u>który</u> obowiązuje.		□
W latach 70. XX wieku kraje europejskie	—60	— państwa
zrozumiały potrzebę <u>solidarnego</u> działania	-	PODKREŚLENIE
w przypadku problemów z dostarczeniem	—	dostawami
energii. Doprowadziło to do stworzenia		
wspólnych strategicznie $\sqrt{\text{ropy}}$ naftowej $\sqrt{\text{z}}$	$\sqrt{\text{zapasów}}$	i
do opracowania wspólnej procedury	—	8
reagowania w razie kryzysu. Również i		
polityka ² ¹ ⁵ ⁴ ³ dziś wpływ ma energetyczna na	-	1/2/3/4/5
wiele innych sektorów: budownictwo,		
ochronę środowiska, transport, <u>badania</u>	-	KURSYWA
<u>naukowe</u> i innowacje.	-	]

Obecnie Europa musi importować ponad połowę ~~konsumowanej~~ przez siebie energii, ponieważ jej zasoby są ograniczone. Musi również zgadzać się na ceny dyktowane przez światowe rynki, a nawet przez ~~poszczególne~~ kraje. Skutecznym sposobem zmniejszenia opłat za energię jest ograniczenie jej zużycia. Wydaje się to oczywiste. Ale czy ~~można~~ zużywać jej mniej, ~~równocześnie~~ zachowując $\sqrt{\text{poziom}}$ życia i możliwość korzystania z nowoczesnych urządzeń\ Jeszcze nie wiemy.

- TIMES NEW ROMAN, BOLD

┌─zużywanej

- KURSYWA

- BOLD

┌─różne

- KURSYWA

- PODKREŚLENIE

┌─możemy

┌─~~?~~ $\sqrt{\text{nasz}}$

|?

Oszczędzanie energii

- ARIAL, KURSYWA

Ograniczenie zużycia energii nie będzie łatwe, jednakże będzie konieczne: zrobimy to, korzystając z niej mądrzej i skuteczniej. Istnieje złoty środek: można ograniczyć $\sqrt{\text{CO}_2}$, nowe miejsca pracy stworzyć ⁴ ⁵ ⁶ możemy ³ ¹ ² również i zaoszczędzić, bardziej uniezależniając się od importu energii. ~~Ponadto możemy eksportować naszą wiedzę fachową.~~ Dlatego też efektywność energetyczna jest jednym z ~~głównych~~ celów, jakie Unia Europejska zamierza osiągnąć.

- BOLD

- PODKREŚLENIE

- BOLD

$\sqrt{\text{emisje}}$ - } 1/2/3/4/5/6
- }

- BOLD

┌─┌─~~?~~

└─└─

┌─~~?~~

Prawdziwy europejski rynek energii

- KURSYWA

Elektryczność i gaz mogą z zasady ~~swobodnie~~ przepływać przez sieci, które pokrywają terytorium Europy. Na jednolitym europejskim rynku energii

┌─~~?~~

wszyscy producenci i dostawcy konkurują	
ze sobą. Oznacza to, że <u>teoretycznie</u>	- PODKREŚLENIE
możliwe jest <u>nabywanie i sprzedaż</u>	- BOLD
<u>elektryczności i gazu</u> w dowolnie wybranym	- CENTROWANIE
miejscu - efektem tego jest uzyskanie	H celem
<u>energii wysokiej jakości</u> po najbardziej	- KURSYWA
konkurencyjnej cenie. <u>Jednakże</u> ten 500-	H
milionowy rynek nie funkcjonuje jeszcze w	H działa
całości - utrudniają to <u>przepisy krajowe</u> ,	H pełni - BOLD
hamujący rozwój <u>transgranicznego</u> handlu	e - BOLD
energiami. Przykładem będą ustalane przez	H sa
rzędy państw ceny gazu ziemnego i energii	H
elektrycznej dla przedsiębiorstw.	
Niektóre podmioty mają nawet z	
<u>nieuzasadnionych powodów</u> uprzywilejowany	- KURSYWA
dostęp do sieci. <u>W</u> konsekwencji	H
inwestorzy wstrzymują własną działalność,	H swoja
ponieważ klimat nie jest dla niej	
sprzyjający. Może to skutkować także	H
<u>opóźnieniem regeneracji</u> przestarzałych	- BOLD
elektrowni. Dlatego też należy wzmacniać	H wspierać
⁴ ² ³ ¹ wspólne oraz wprowadzić konkurencję	- 1/2/3/4
ustalenia dotyczące sprawiedliwego	H zasady
korzystania z sieci. Tutaj Unia	
Europejska ma do odegrania zasadniczą	H istotną
rolę, ponieważ to ona <u>zasady</u> <u>ustala</u> i ma	H
szerokie uprawnienia w zakresie	H duże
<u>kontrolowania rynków</u> , dzięki którym może	- TIMES NEW ROMAN, BOLD
uniemożliwić niektórym podmiotom	
nieuczciwe wykorzystywanie	
<u>monopolistycznej pozycji</u> na rynkach.	- PODKREŚLENIE u
<u>Nowoczesne sieci energetyczne</u>	- KURSYWA

Trzeba ~~też~~ ulepszać i ~~rozwijać~~ sieci energetyczne - zarówno po to, by sprostać ~~coraz~~ większemu zapotrzebowaniu na energię, jak i po to, by zdywersyfikować istniejące źródła i usprawnić przepływ energii na rynku.

⌊ ~~Ⓜ~~ $\sqrt{\text{koniecznie}}$
 - KURSYWA
 ⌊ ~~Ⓜ~~ - BOLD
 - } KURSYWA
 - }

Ciągle jeszcze jednak zbyt długo trwa ~~pozyskiwanie~~ ~~wymaganych~~ pozwoleń dla projektów sieci. W związku z tym Unia Europejska zachęca do budowania i energetycznych sieci modernizacji w celu przyspieszenia budowy wszelkich „brakujących ogniw”, szczególnie w Europie Wschodniej. Rola Unii Europejskiej nie powinna $\sqrt{\text{sprowadzać}}$ się ~~jedynie~~ do ogólnej koordynacji; w niektórych przypadkach UE może wspierać finansowo niektóre projekty, które są konieczne, lecz pociągają za sobą zbyt ~~wielkie~~ ryzyko ekonomiczne dla przedsiębiorstw i ~~państw~~ działających samodzielnie.

- BOLD
 ⌊ u ⌊ ~~Ⓜ~~
 - 1/2/3
 - BOLD
 $\sqrt{\text{więc}}$
 ⌊ tylko
 - } PODKREŚLENIE, KURSYWA
 - }
 ⌊ duże - KURSYWA
 ⌊ krajów

Przede wszystkim - konsumenci

- BOLD, PODKREŚLENIE

Fundamentalnym celem polityki energetycznej UE jest przynoszenie korzyści ~~pre~~sumptom, niezależnie od tego, czy są to osoby prywatne, czy ~~małe~~ lub ~~duże~~ przedsiębiorstwa. Konsumenci ³ ² ¹ prawa swoje mają i powinni być ich świadomi, aby w pełni $\sqrt{\text{korzystać}}$ z możliwości, jakie oferuje wewnętrzny rynek energii. Muszą oni mieć możliwość

- BOLD
 - KURSYWA ⌊ kon
 - } ⌊ ~~Ⓜ~~
 - }
 - 1/2/3 - BOLD
 $\sqrt{\text{móc}}$

swobodnego wyboru dostawcy, otrzymywania przejrzystych i zrozumiałych rachunków i ofert, dowiedzieć się, z jakiego źródła pochodzi wykorzystywana przez nich energia, oraz stałego dostępu do informacji na temat wielkości swojego zużycia. Informatyka i telekomunikacja będą zajmowały ~~coraz ważniejsze~~ miejsce w sektorze energii, aby umożliwić jak największe zaangażowanie konsumenta w rynek energii. Jedynie przepisy ~~na~~ ~~poziomie~~ europejskim zapewnią wszystkim konsumentom równą pozycję i korzyści skali wynikające z produkcji przemysłowej. Europa musi więc wdrożyć konieczne przepisy, w szczególności dotyczące ochrony danych pochodzących z liczników gazowych i elektryczności. Konsumentom muszą ~~również~~ mieć dostęp do jak najoszczędniejszych urządzeń i poziom zużycia rzeczywisty ⁵ ³ ¹ ² znać swój energii, by dokonywać zakupów z pełną świadomością rzeczy. Przedsiębiorstwa muszą być w stanie ~~kupować~~ najtańszą energię w najbezpieczniejszy ~~możliwy~~ sposób. Jedynie realna konkurencja może spowodować, że ceny będą odpowiednie, a nie sztucznie zawyżane lub zaniżane, aby dać impuls do inwestycji w produkcję energii.

Bezpieczeństwo - rzecz najważniejsza dla Europejczyków

- PODKREŚLENIE

|a

- PODKREŚLENIE

|i

]- BOLD - BOLD

]- istotne

]- tak

]- w

]- skali |ej - KURSYWA

]- głównie

]-

- KURSYWA

]- ych

]- także

]- } 1/2/3/4/5

]- |& - BOLD

]- |&

- ARIAL

- TIMES NEW ROMAN

- KURSYWA |& - BOLD

Europejska polityka energetyczna musi również przynosić korzyści obywatelom, gwarantując im, że produkcja i przesył energii będą bezpieczne. Rządy krajów UE są świadome, że w ich interesie ~~leży~~ skoordynowanie a nawet ujednoczenie na poziomie europejskim norm dotyczących bezpieczeństwa najważniejszych instalacji energetycznych. Katastrofa w elektrowni jądrowej w ~~japońskiej~~ Fukuszymie w tragiczny sposób uświadomiła wszystkim wagę bezpieczeństwa jądrowego. Dlatego też Unia Europejska musi zapewnić bezpieczeństwo europejskich elektrowni jądrowych i zarządzania odpadami promieniotwórczymi przez przestrzeganie najwyższych ~~znanych~~ norm. Ustalane na poziomie wspólnotowym europejskie normy dotyczące ochrony ludności i pracowników sektora jądrowego przed promieniowaniem radioaktywnym są stosowane w całej Europie. Europa musi ~~ciągle~~ gwarantować, że wykorzystywanie materiałów jądrowych w obrębie ~~ich~~ granic nie doprowadzi do nielegalnego handlu lub rozprzestrzeniania broni jądrowej.

Liderzy technologii niskoemisyjnych

Aby produkować energię bez emisji CO₂, Europa będzie musiała dokonać rewolucji technologicznej. W ~~2018~~ r. Komisja Europejska zaproponowała aktualizację unijnego planu strategicznego na rzecz niskoemisyjnych technologii

|k

- TIMES NEW ROMAN, BOLD

|jest

|e, - BOLD

|a

|~~8~~ - KURSYWA

- BOLD

|ych

|możliwych

- BOLD

|już

|nadal

|e

|jej

|również

- KURSYWA

- ARIAL, KURSYWA

- BOLD

- } KURSYWA

- } | 2013

|a

- BOLD

energetycznych. W celu sprostania nowym wyzwaniom na światowym rynku energii Unia Europejska określa ~~własne~~ priorytety w zakresie badań i innowacji w dziedzinie energii, tak aby zapewnić włączenie technologii niskoemisyjnych do systemu energetycznego oraz aby wprowadzić na rynek nowe produkty w sposób efektywny pod względem kosztów.

- PODKREŚLENIE

—swoje - KURSYWA

|&

- BOLD

√także

Celą tych działań ~~może być~~ doprowadzenie do nawiązania współpracy między przedstawicielami przemysłu z zainteresowanych ~~obszarów~~ i udzielenie im unijnego wsparcia. Niektóre inicjatywy przemysłowe dotyczą produkcji energii i jej źródeł, ~~takich~~ jak np. biopaliwa, energia wiatru, energia jądrowa oraz ogniwa paliwowe i technologie wodorowe. Inne dotyczą lepszego zarządzania energią w „inteligentnych miastach”,

|em —jest

—sektorów

- BOLD

—&

~~wychwytywania i podziemnego składowania CO₂~~ oraz także elektrycznych sieci przyszłości. Celem jest spowodowanie, by te nowe technologie były dostępne i rentowne, aby w przyszłości mogły zastąpić obecne technologie i zmniejszyć emisję CO₂ przez europejski sektor energetyczny. Związane z tym znaczne koszty oznaczają, że ~~zadania~~ te można osiągnąć ~~jedynie~~ poprzez skoordynowane, ogólnoeuropejskie działanie.

- BOLD

—&

—

—

- TIMES NEW ROMAN

√tak - PODKREŚLENIE

- KURSYWA - KURSYWA

|&

|&

- BOLD

—cele

—tylko

√wspólne

Dyplomacja energetyczna

- ARIAL, KURSYWA

Europa, naj mniejszy <u>rynek regionalny</u>	┌większy - BOLD
świata, musi dbać o <u>interesy</u> na scenie	└swoje
międzynarodowej, aby zapewnić sobie	
<u>bezpieczne</u> dostawy energii. Wielkość tego	- PODKREŚLENIE
rynku, a także jego zależność od <u>świata</u>	- } CENTROWANIE
<u>zewnętrznego</u> nie pozostawiają innego	-]
wyboru, szczególnie w chwili, <u> kiedy</u>	┌gdym
<u>światowy wyścig o zasoby energetyczne</u>	- KURSYWA
coraz bardziej nabiera tempa. Problem	
polega na tym, <u> krajom</u> europejskim zawsze	└że
było trudno mówić jednym głosem. Niemniej	
<u>państwa</u> <u>jednak</u> UE muszą tworzyć wspólny	┌┌
front, aby być w stanie wyrzucić <u>jeszcze</u>	┌ } - PODKREŚLENIE
większy wpływ na <u>najważniejsze</u> państwa	
wytwarzające i zużywające energię. Europa	
musi zapewnić <u>bezpieczny transport</u>	- PODKREŚLENIE
energii od swoich dostawców gazów i ropy	┌ } - KURSYWA
naftowej. Energia musi być również	
częścią europejskiej polityki	
zewnętrznej, w tym polityki w <u>obrębie</u>	┌zakresie
pomocy rozwojowej handlu oraz	┌j,
<u>dwustronnych</u> umów o współpracy. Jest to	- BOLD
też <u>pomysł</u> na wspieranie <u>importu</u>	┌sposób ┌eks
zaawansowanych <u>technologii europejskich</u> .	- BOLD
<u>Demokratyczny proces podejmowania decyzji</u>	- ARIAL, BOLD
<u>Polityka</u> energetyczna UE wpływa na życie	- PODKREŚLENIE
<u>wszystkich</u> Europejczyków. Prawodawstwo	- BOLD
europejskie ma <u>znaczny</u> wpływ na przepisy	┌duży
krajowe, szczególnie te dotyczące	┌ } - KURSYWA
energii. <u>Parlament Europejski</u> (wybierany	└raz
bezpośrednio na pięć lat przez obywateli	- KURSYWA
UE) i <u>Rada Ministrów</u> Unii Europejskiej	
(reprezentująca rządy państw	

członkowskich) wspólnie przyjmują europejskie przepisy w zakresie energii, z wyjątkiem przepisów dotyczących energii jądowej i opodatkowania energii, ponieważ te [kwestie] [dwie] Rada Ministrów reguluje [oddzielnie]. Rządy krajowe są zaangażowane w opracowywanie prawa [UE] na [początkowym] etapie, w ramach komitetów ekspertów krajowych. Organizacje zawodowe i społeczeństwo obywatelskie uczestniczą w tym przejrzystym procesie, ponieważ mogą przedstawić swoje [opinie] na różnych etapach konsultacji społecznych.

Czym zajmuje się UE

Unia Europejska zapewnia europejskim konsumentom wyjatkowo wysoki poziom ochrony: chroni konsumentów szczególnie [narażonych] na oszustwa, [zmniejsza] uprawnienia regulacyjne organów nadzorczych i ich możliwości nakładania sankcji, ponadto [wprowadziła] przepisy, dzięki którym rachunki, które otrzymują konsumenci, są [bardziej] zrozumiałe. Jednak najbardziej rewolucyjne zmiany dotyczą „inteligentnych” liczników i sieci, dzięki którym, zgodnie z oczekiwaniami, konsumenci staną się bardziej aktywni. [Faktury nie tylko będą oparte na rzeczywistym zużyciu, ale też klienci będą mogli w każdej chwili sprawdzić poziom [swojego] zużycia, a tym samym [może] je kontrolować. Unia Europejska wprowadza [wymagane] zabezpieczenia, by

| za - } PODKREŚLENIE
- }

[]

| samo | e

| H 8

| H wczesnym

- BOLD

- BOLD

√ własne

- KURSYWA

- TIMES NEW ROMAN

- PODKREŚLENIE

- BOLD

| H podatnych | H zwięk

- } BOLD

- }

| H dodała

√ dużo

- BOLD

| z wszelkimi

[]

- BOLD, KURSYWA

| H 8

| H będą mogli

| H konieczne

w przypadku ~~małych~~, jak i ~~dużych~~ przedsiębiorstw. Wprowadzenie konkurencji wśród dostawców energii przyczyniło się do poszerzenia oferty, podniesienia ~~ogólnego~~ poziomu jakości obsługi i utrzymania ceny na jak najniższym poziomie.

|—dużych |—małych

- BOLD, KURSYWA

|—**8**

- BOLD

Zabezpieczenie dostaw energii dla Europy

- ARIAL, PODKREŚLENIE

W obecnych czasach poważne przerwy w dostawach energii ~~elektrycznej~~ w Europie zdarzają się ~~rzadko~~. Jest to również wynik współpracy, jaką operatorzy sieci nawiązali z inicjatywy Unii Europejskiej. Pamiętajmy jednak o tym, że ~~54~~ proc. europejskiego ~~węgla~~ stanowią import, często z bardzo odległych miejsc. ~~Przerwa w dostawach z powodów niezależnych od Europy może mieć poważne konsekwencje.~~ Na wypadek deficytu Unia Europejska dysponuje kompleksowym mechanizmem solidarności, którą umożliwia wykorzystanie rezerw gazu ziemnego i ropy naftowej. ~~]~~ Oczywiście zawsze ~~jednak~~ lepiej jest zapobiegać, niż leczyć. Dlatego też UE powołała swoje własne obserwatorium rynku energii, a nawet wprowadziła mechanizm wczesnego ostrzegania obejmujący ~~10~~ i innych dużych dostawców, jak i kraje tranzytowe.

- BOLD

|—**8**

√bardzo

- KURSYWA

|—67

|—gazu |**8**

- } |—**8**

- PODKREŚLENIE

|y

]|—**8**

- ARIAL, BOLD

- BOLD

|R

W październiku ~~2009~~ r. Komisja opublikowała sprawozdanie na temat odporności europejskiego systemu gazowego

|—2014

|a |**8**

na poważne zakłócenia w dostawach gazu. Sprawozdanie zawiera ocenę wpływu ewentualnych zakłóceń w dostawach gazu w różnych krajach europejskich. Zgodnie z najważniejszym zaleceniem kraje UE muszą ze sobą współpracować i pozwolić, w miarę możliwości, działać mechanizmom rynkowym. Ta współpraca mogłaby w dużym stopniu przyczynić się do ograniczenia skutków zakłóceń w dostawach gazu w krajach, gdzie problem jest największy.

Stymulowanie sektora energetycznego

Konkurencja między operatorami ~~energii elektrycznej i gazu~~ wstrząsnęła sektorem energii. Pojawiły się nowe zawody (traderzy, konsultanci, audytorzy), ~~natomiast~~ sama branża jest coraz bliższa ~~sektorowi~~ technologii informacyjno-komunikacyjnych. Nowi operatorzy weszli na rynki krajowe, obecnie wielu z nich działa na poziomie europejskim. Zdobywanie klientów wymaga innowacyjności w tworzeniu nowych produktów po konkurencyjnych cenach, a co za tym idzie – zwiększenia efektywności. Unia Europejska wdrożyła zachęty i ustanowiła priorytety, ~~by~~ wybierać nowe źródła energii do produkcji elektryczności, biopaliw i ciepła, a także do produkcji łączonej ciepła i elektryczności.

- BOLD, KURSYWA

- TIMES NEW ROMAN, BOLD

— 8]

- CENTROWANIE, KURSYWA

|w

—|znacznym

- KURSYWA

√ten

- BOLD, PODKREŚLENIE

- } — 8]

- KURSYWA

—|jednak

— 8]

—|ej]

|e

√nowych

- BOLD

- ARIAL, KURSYWA

—|aby

- PODKREŚLENIE

|w

- BOLD

